

L'auge del Populisme de Dreta a Europa: Implicacions per a les properes eleccions al Parlament Europeu

Durant l'última dècada, Europa ha estat testimoni d'un canvi significatiu al panorama polític, caracteritzat per l'ascens del populisme de dreta. Aquest moviment ha remodelat la política nacional a tot el continent i segurament tindrà un profund impacte en les properes eleccions al

Parlament de la Unió Europea. A mesura que s'acosten aquestes eleccions, és crucial comprendre els factors que impulsen aquest canvi i pronosticar-ne els efectes potencials en el cos legislatiu de la UE.

Factors que impulsen l'ascens del populisme de dreta

Ansietat econòmica

La crisi financera del 2008 va marcar un punt d'inflexió important per a moltes economies europees i va provocar períodes prolongats d'inestabilitat econòmica. Aquest període tumultuós va engendrar una desil·lusió generalitzada amb les polítiques econòmiques convencionals, particularment aquelles que defensaven el liberalisme de lliure mercat, que molts ciutadans van associar amb un augment de la desocupació i una ampliació de les desigualtats socials. Els partits populistes de dreta han capitalitzat hàbilment aquest descontentament econòmic, i s'han posicionat com a alternatives a l'status quo. Per exemple, partits com l'Agrupació Nacional de França (anteriorment Front Nacional) han fet campanya vigorosa en plataformes antiglobalització, advocant per mesures proteccionistes per protegir les indústries locals de la competència internacional. Sostenen que el compromís de la Unió Europea amb les polítiques de lliure mercat ha compromès la sobirania econòmica nacional i ha provocat pèrdues d'ocupació i privació de drets econòmics entre les classes treballadora i mitjana. A Itàlia, la Lliga ha criticat de manera similar les mesures d'austeritat de la UE, i les ha vinculat amb greus dificultats econòmiques a les llars italianes.

Migració i Identitat

Els importants fluxos migratoris d'Europa, especialment destacats durant la crisi de refugiats del 2015, han suscitat un debat intens sobre la identitat i la seguretat nacionals. Els partits de dreta a tot Europa han aprofitat aquests temes, argumentant que la migració desenfrenada amenaça el teixit cultural i social de les nacions europees. Aquests partits promouen una narrativa que alinea la migració significativa amb més riscos de seguretat i inestabilitat social, advocant per controls d'immigració estrictes com a solució. Per exemple, Alternativa per a Alemanya (AfD) ha obtingut un suport substancial en fer campanya en una plataforma antiimmigració. Això ressona en una part considerable de l'electorat alemany que se sent inquiet pels ràpids canvis demogràfics. De manera similar, a Hongria, Fidesz, sota Viktor Orbán, ha implementat estrictes controls fronterers i legislació antiimmigrant, justificant aquestes accions com a necessàries per preservar la cultura i la sobirania nacional hongareses contra el que afirmen és la imposició del multiculturalisme per part de la UE.

Euroescepticisme

El descontentament amb l'enfocament de la Unió Europea en matèria de governança i sobirania ha fomentat un escepticisme més gran sobre els seus beneficis, i els partits de dreta

encapçalen aquest sentiment. Aquests partits critiquen la UE com una autoritat extralimitada que infringeix la sobirania nacional. Es presenten a si mateixos com a defensors de la independència nacional en un context de control burocràtic de la UE; per exemple, el moviment Brexit al Regne Unit va estar impulsat significativament per narratives d'entitats de dreta com el Partit de la Independència del Regne Unit (UKIP), que va argumentar que abandonar la Unió Europea era essencial perquè el Regne Unit recuperés el control sobre les seves lleis i fronteres. A Polònia, el partit Llei i Justícia (PiS) ha qüestionat de manera semblant les directives de la UE, particularment al voltant de reformes judicials i llibertats de premsa, emmarcant-les com una interferència no desitjada en els assumptes interns de Polònia.

Reacció cultural

En resposta a les polítiques progressistes en matèria de gènere, sexualitat i igualtat social, hi ha hagut una reacció conservadora a diverses nacions europees, orquestrada en gran mesura per partits de dreta. Aquests partits sovint advoquen per un retorn als valors tradicionals, aprofitant sentiments de dislocació cultural i alienació entre els votants que perceben aquests ràpids canvis socials com una desviació de les normes tradicionals. Per exemple, a Escandinàvia, partits com el Partit Popular Danès i els Demòcrates Suecs han fet campanya amb plataformes que emfatitzen la preservació dels valors culturals tradicionals, que, segons ells, estan sent socavats per les polítiques liberals sobre immigració i drets socials. Aquestes narratives troben ressò entre segments de la població que se senten marginats o abandonats per les agendes progressistes dels partits tradicionals.

Impacte a les eleccions al Parlament de la UE

S'espera que la influència del populisme de dreta sigui un factor decisiu a les properes eleccions al Parlament de la UE.

Fragmentació del panorama polític

La creixent influència dels partits de dreta al Parlament Europeu està a punt de fragmentar encara més el panorama polític, introduint una polarització més gran i complicant els processos de creació de consens i presa de decisions legislatives. Tradicionalment, el Parlament Europeu s'ha basat en un equilibri de poder delicat entre les faccions de centre esquerra i centre dreta, amb els grups més grans, com el Partit Popular Europeu (PPE) i l'Aliança Progressista de Socialistes i Demòcrates (S&D), sovint s'uneixen per forjar solucions de compromís sobre qüestions clau. No obstant això, a mesura que els partits populistes de dreta guanyen més escons, comporten un estil de política més confrontatiu, sovint basat en ideologies nacionalistes i proteccionistes que contrasten marcadament amb els principis fundacionals de cooperació i integració de la UE. Aquesta divergència es manifesta en acalorats debats i estancaments, com es va veure en els recents enfrontaments sobre les polítiques migratòries i les assignacions pressupostàries de la UE, on els partits de dreta han rebutjat consistentment propostes que afavoreixen més responsabilitats compartides entre els estats membres.

Canvi a les prioritats polítiques

És probable que un augment de membres de dreta del Parlament Europeu (MEP) alteri significativament l'agenda legislativa, particularment en àrees com la immigració, el comerç i la regulació ambiental. Per exemple, en matèria d'immigració, partits com la Lliga Nord d'Itàlia i l'Agrupació Nacional de França han advocat per reduir dràsticament l'entrada de refugiats i immigrants, i han proposat l'enfortiment de les fronteres exteriors de la UE i controls estrictes que desafien els principis de lliure circulació de l'Acord de Schengen.

En política comercial, la retòrica gira cap al proteccionisme i l'escepticisme cap als acords de lliure comerç, que es consideren desavantatjosos per als treballadors europeus i beneficiosos per a les corporacions multinacionals. Aquesta postura podria posar

en perill les negociacions en curs per a acords comercials i remodelar els acords existents per prioritzar les indústries nacionals.

Les polítiques mediambientals també són al punt de mira, i molts partits de dreta qüestionen les càrregues econòmiques de les normes mediambientals de la UE. Advoquen per la sobirania nacional sobre les decisions ambientals, cosa que podria soscar iniciatives ambicioses a nivell de la UE com el Pacte Verd Europeu, l'objectiu del qual és fer que Europa sigui climàticament neutral per al 2050.

Impacte en la integració de la UE

El sorgiment de partits de dreta sovint es correlaciona amb forts sentiments euroescèptics, cosa que planteja un desafiament substancial per al futur de la integració europea. Aquests partits exploten i amplifiquen el descontent públic amb la burocràcia de la UE i el que perceben com una erosió de la sobirania nacional. La seva influència creixent podria paralitzar importants esforços d'integració, com l'adopció de polítiques socials a tota la UE, unions bancàries o mesures d'integració fiscal per estabilitzar la zona de l'euro.

Per exemple, moviments com el 'Frexit' proposat per certes faccions a França o els cridats a la reintroducció de monedes nacionals a països com Itàlia ressalten el potencial impacte disruptiu del populisme de dreta en la continuïtat i cohesió del projecte de la UE.

Relacions Estrangeres

Al capdavant de la política exterior, el domini de la dreta podria fer que la UE adopti una postura més aïllacionista, retirant-se del seu paper tradicional com a líder global en àrees com els drets humans, el desenvolupament internacional i la governança global. Aquesta

retractació podria conduir a un enfocament més transaccional a la diplomàcia, donant prioritats als interessos nacionals de curt termini sobre les associacions estratègiques de llarg termini. Un canvi així podria tensar les relacions amb aliats clau, afectar la participació en tractats internacionals i alterar els compromisos de la UE amb institucions multilaterals com les Nacions Unides.

L'ascens dels partits de dreta al Parlament Europeu podria remodelar fonamentalment el teixit polític, social i econòmic de la UE. Desafia no només les polítiques i les prioritats de la Unió, sinó també el seu esperit subjacent d'unitat i solidaritat. A mesura que Europa s'acosta a eleccions crucials, hi ha molt en joc per a la direcció futura del continent, i el populisme de dreta s'erigeix com a força fonamental capaç de dirigir el projecte europeu en una direcció fonamentalment diferent.

En una era definida per l'escalada de conflictes globals, com Rússia i Ucraïna, Israel i Palestina, entre d'altres, s'ha intensificat la necessitat d'un sòlid multilateralisme. Les crisis actuals ressalten la importància crítica de la col·laboració internacional per gestionar qüestions complexes i promoure la pau global. Aquesta urgència subratlla la necessitat d'una reforma i adaptació contínues de les institucions multilaterals per millorar la seva capacitat de resposta, eficàcia i inclusió. Millorar aquestes institucions és fonamental per mantenir la rellevància i eficàcia del multilateralisme al segle XXI.

Sophia Maria Schultz

Grau en Política, Economia i Dret Universitat
Esade

Fonts de referència

"IEMed." Anuari IEMed Mediterrani, Institut Europeu de la Mediterrània, 2014 www.iemed.org/publication/the-rise-of-the-far-right-in-europe

"Euranet Plus per dins". Euranet Plus Inside, 16 de febrer de 2024, www.euranetplus-inside.eu/rising-far-right-a-new-ep-scenario

"Brussel·les es prepara per a una onada d'extrema dreta a mesura que s'acosten les eleccions a la UE". Polític, 6 de febrer de 2024, www.politico.eu/article/brussels-braces-for-far-right-wave-as-eu-election-looms/

"Fer bé les eleccions al Parlament Europeu". Consell Europeu de Relacions Exteriors, 21 de març, 2024, www.ecfr.eu/publication/getting-the-european-parliament-election-right/

"Seguiment de les eleccions del Parlament Europeu del 2024". Europa tria, www.europeelects.eu/ep2024/.

"Portal oficial del Parlament Europeu". Parlament Europeu, www.europarl.europa.eu/portal/en

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors